

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

ПЛАНУВАННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ

спеціальність	103 Науки про Землю	обов'язковість дисципліни	Обов'язкова
освітня програма	Моніторинг геосистем та ГІС-технології	факультет	Біотехнологій
освітній рівень	Перший (бакалаврський)	кафедра	Екології та біотехнологій в рослинництві

ВИКЛАДАЧ

Бузіна Ірина Миколаївна

Вища освіта – Харківський національний університет ім. В.В. Докучаєва спеціальність 193 Землепорядкування та кадастр;
Науковий ступень – канд. с.-г. наук 101 Екологія

Вчене звання - доцент

Досвід роботи – більше 10 років

Показники професійної активності з тематики курсу:

- авторка більше 25 навчально-методичних розробок;
- співавторка 8 навчальних посібників;
- учасниця наукових і методичних конференцій.

телефон

+380662279401

електронна пошта

nezabudka120187@gmail.com

дистанційна підтримка

Google Meet
Moodle, ZOOM

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	надати здобувачам базові знання з теорії землевпорядкування; огляд практичних та науково-обґрунтованих рекомендацій щодо забезпечення сталого (збалансованого) розвитку сільських територій й планування територій населених пунктів та моделювання системи переходу суспільства саме до збалансованого розвитку землекористування; а також ознайомлення із досвідом зонування земель за типами (підтипами) землекористування, оптимізації структури земельних угідь та екологізації землекористування.
Формат	лекції, практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання, командна робота, імітаційний проект
Обсяг і форми контролю	4 кредити ECTS (120 годин): 30 годин лекції, 30 годин практичні; модульний контроль (2 модулі); підсумковий контроль – екзамен.
Вимоги викладача	вчасне виконання завдань, активність, командна робота

ВІДПОВІДНІСТЬ СТАНДАРТУ ОСВІТИ І ОСВІТНІЙ ПРОГРАМИ

Компетенції	<p>ЗК.03. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК.11. Прагнення до збереження природного навколишнього середовища.</p> <p>ФК.03. Здатність здійснювати збір, реєстрацію і аналіз даних за допомогою відповідних методів і технологічних засобів у польових і лабораторних умовах.</p> <p>ФК.06. Здатність інтегрувати польові та лабораторні спостереження з теорією у послідовності: від спостереження до розпізнавання, синтезу і моделювання.</p> <p>ФК.09. Здатність до планування, організації та проведення досліджень і підготовки звітності.</p> <p>ФК.15. Здатність розуміти теоретико-методологічні та методичні засади сучасного раціонального природокористування, визначати сутність та зміст основних видів природокористування.</p>	Програмні результати навчання	<p>ПР.01. Збирати, обробляти та аналізувати інформацію в області наук про Землю.</p> <p>ПР.05. Вміти проводити польові та лабораторні дослідження.</p> <p>ПР.08. Обґрунтовувати вибір та використовувати польові та лабораторні методи для аналізу природних та антропогенних систем і об'єктів.</p> <p>ПР.11. Впорядковувати і узагальнювати матеріали польових та лабораторних досліджень.</p> <p>ПР.13. Уміти доносити результати діяльності до професійної аудиторії та широкого загалу, робити презентації та повідомлення.</p> <p>ПР.14. Брати участь у розробці проектів і практичних рекомендацій в галузі наук про Землю.</p> <p>ПР.15. Уміти обирати оптимальні методи та інструментальні засоби для проведення досліджень, збору та обробки даних.</p> <p>ПР.19. Оцінювати вплив природних та антропогенних чинників на геосфери Землі та формулювати основні принципи раціонального природокористування. Вміти здійснювати комплексний аналіз перебігу природних небезпечних процесів і явищ.</p> <p>ПР.20. Демонструвати здатність до організації колективної діяльності та реалізації комплексних природоохоронних проектів з урахуванням наявних ресурсів та часових обмежень.</p>
--------------------	---	--------------------------------------	--

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)

МОДУЛЬ 1. ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬ С-Г ПРИЗНАЧЕННЯ

Лекція 1.	Земля як об'єкт і матеріальна основа суспільних відносин. Основні терміни та визначення, зміст завдання.	Практичне заняття ПЗ 1	Еколого-господарський баланс території	Самостійна робота	Земельно-ресурсний потенціал України.
Лекція 2.	Поняття земельної ділянки. Формування земельних ділянок, їх вилучення і надання. Встановлення на місцевості меж.	ПЗ 2	Оцінка якості землекористування з використанням даних еколого-агрохімічного обстеження.		Роль і місце програмно-цільового підходу в реалізації державної політики щодо використання та охорони земель.
Лекція 3.	Земельний фонд України. Особливості земельних ресурсів у порівнянні з іншими засобами виробництва. Структура земельного фонду. Категорії земель. Класифікації угідь.	ПЗ 3	Оцінка рівня пестицидного навантаження на земельні ресурси.		Принципи охорони земель та їх раціонального використання.
Лекція 4.	Особливі властивості земельних ресурсів в землеустрої. Властивості землі, характеристики просторових умов, показники рельєфу, природний та просторовий покрив, клімат, гідрологічні та гідрофізичні умови, економічні й соціальні умови.	ПЗ 4 ПЗ 5	Відшкодування збитків заподіяних внаслідок перевищення допустимих рівнів антропогенного навантаження на земельні ресурси: а) внаслідок забруднення земель важкими металами, пестицидами, б) спалювання пожнивних решток.		Порядок розроблення програм використання та охорони земель.
Лекція 5.	Організація території в межах населених пунктів та ОТГ. Види населених пунктів. Місто-як земельно господарська система. Загальні принципи зонування земель.				Прогнозування використання земель на національному рівні.
Лекція 6.	Проектування сівозмін. Системи сівозмін, їх типи й види. Екологічні обмеження у використанні орних земель.	ПЗ 6	Проектування сівозмін в основних ланках адаптивноландшафтного землеробства (на прикладі Українського Полісся та Лісостепу)/		Складання тематичних регіональних схем використання і охорони земельних ресурсів.

МОДУЛЬ 2. ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ СТАЛОГО ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ

Лекція 7.	Стале (збалансоване) землекористування. Понятійний базис сталого землекористування. Реалії та перспективи сталого землекористування. Парадигма збалансованого розвитку землекористування.	ПЗ 7	Проектування сівозмін в основних ланках адаптивноландшафтного землеробства (на прикладі північного та південного Степу).	<p>Особливості просторового планування землекористування.</p> <p>Система планувальних обмежень.</p> <p>Просторово-планувальна організація території населеного пункту.</p> <p>Ландшафтно-рекреаційні території.</p> <p>Містобудівна документація.</p> <p>Містобудівний моніторинг. Містобудівний кадастр.</p> <p>Теоретичні основи розподілу земель за цільовим призначенням.</p> <p>Проблеми встановлення цільового призначення земельних ділянок.</p> <p>Сучасний класифікатор цільового призначення земельних ділянок.</p> <p>Теоретико-методологічні підходи до зонування земель</p>
Лекція 8.	Механізми та інноваційні форми розвитку збалансованого землекористування.	ПЗ 8 ПЗ 9	Проектування сівозмін в основних ланках адаптивноландшафтного землеробства (на прикладі Карпатського регіону та Південного Криму)/	
Лекція 9.	Показники збалансованого розвитку сільськогосподарського землекористування. Шляхи та перспективи забезпечення.			
Лекція 10.	Тенденції розвитку територіальнопросторового планування розвитку землекористування.	ПЗ 10	Особливості освоєння сівозміни та їх переходу від існуючої до запроєктованої	
Лекція 11.	Система територіально-просторового планування землекористування.	ПЗ 11	Проектування організації використання території земель.	
Лекція 12.	Основні принципи землеустрою і територіального планування.	ПЗ 12	Роль раціонального використання земельних ресурсів в землеустрої для здійснення захисту земель.	
Лекція 13.	Методи територіального планування землекористування.	ПЗ 13	Особливості організації угідь агропідприємств в умовах водної ерозії ґрунтів.	
Лекція 14.	Напрями територіально-просторового планування розвитку екологічного раціонального землекористування в Україні: стан, проблеми, можливості, стратегічні напрями.	ПЗ 14	Оцінювання впливу складу угідь на економічну стабільність території.	
Лекція 15.	Особливості оптимізації, консолідації та консервації земель сільськогосподарського призначення	ПЗ 15	Особливості проектування і розміщення водо регулюючих лісових смуг, польових шляхів, гідротехнічних споруд	

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Література

1. Кадастр: [навчальний посібник] / Тітова С.В., Даценко Л.М., Дубницька М.В., Бондар С.П. – Київ, 2022. – с. 263.
2. Конспект лекцій розроблений за навчальною дисципліною «Землеустрій», що викладається для студентів з спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій» на кафедрі геодезії, землеустрою та геоінформатики географічного факультету Ужгородського національного університету / Пересоляк В.Ю., Лахоцька Е.Я., Марюхнич Т.Б., Луцько В.В. – УжНУ, 2022.
3. Територіально-просторове планування землекористування: навч. посібник. За заг. ред. професора А.М. Третяка. Третяк А.М., Третяк В.М., Прядка Т.М., Третяк Н.А. Біла Церква: «ТОВ «Білоцерківдрук», 2022. 168 с.

Методичне забезпечення

1. Лазарева О.В. Збалансований розвиток землекористування: Практикум для студентів спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій». – Миколаїв: Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2019. – 76с.
2. Третяк А.М. Економіка землекористування та землевпорядкування. Навчальний посібник. – К.: ТОВ ЦЗРУ, 2004. – 350 с.
3. ДБН Б.1.1-21:2017 «Склад та зміст схеми планування території, на якій реалізуються повноваження сільських, селищних, міських рад». Державні будівельні норми України.
4. ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування і забудова територій». Державні будівельні норми України.
5. Плешкановська А.М., Петраковська О.С., Бєрова П.І. Планування землекористування. К.: КНУБА, 2019. 80 стор.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	ОцінкаECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
74–81	C		
64–73	D		
60–63	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістюповторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковимповторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у положенні «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДБТУ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.